

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

PREDMET KUDIĆ protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Zahtjev br. 28971/05)

PRESUDA

STRASBOURG

9. prosinac 2008. godine

Ova Presuda postat će konačnom pod uvjetima propisanim člankom 44. § 2. Konvencije. Presuda može biti predmetom redakcijskih izmjena.

U predmetu Kudić protiv Bosne i Hercegovine,

Europski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Nicolas Bratza, *predsjednik*
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijatović,
Päivi Hirvelä,
Ledi Bianku,
Nebojša Vučinić, *suci, i*
Lawrence Early, *registrar Odjela,*

nakon vijećanja zatvorenog za javnost, održanog dana 18. studenoga 2008. godine, donosi sljedeću presudu usvojenu istoga dana.

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je zahtjevom protiv Bosne i Hercegovine broj: 28971/05, koji su Sudu podnijeli državljani Bosne i Hercegovine g. Enver Kudić i gđa Mesuda Kudić (podnositelji zahtjeva), u skladu s člankom 34. Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (Konvencija), dana 26. srpnja 2005. godine.

2. Podnositelje zahtjeva zastupao je g. M. Spaho koji obavlja odvjetničku djelatnost u Sarajevu. Vladu Bosne i Hercegovine (Vlada) zastupala je zastupnica, gđa Monika Mijić.

3. Dana 29. svibnja 2007. predsjednik Četvrtog odjela Suda odlučio je o zahtjevu obavijestiti Vladu. U skladu s odredbama članka 29. stavak 3. Konvencije, odlučeno je istovremeno ispitati osnovanost i dopustivost zahtjeva.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

4. Podnositelji zahtjeva rođeni su 1928. i 1933. godine i žive u Bihaću.

5. Prije raspada bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) podnositelji zahtjeva položili su novčane iznose u stranoj valuti na bankovne račune kod tadašnje Privredne banke Sarajevo, Glavna podružnica Bihać. U Bosni i Hercegovini, kao i u drugim državama sljednicama bivše SFRJ, uobičajeni termin za takvu štednju je "stara" devizna štednja (za mjerodavne informacije vidjeti odluku u slučaju *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, ECHR 2005- ...).

6. Nakon nekoliko neuspjelih pokušaja da podignu svoja sredstva, podnositelji zahtjeva pokrenuli su sudske postupke s tužbenim zahtjevom za povrat cijeloga iznosa svoje "stare" devizne štednje s dospjelim kamatama.

7. Presudom Općinskog suda u Bihaću od 3. prosinca 1993. Privredna banka Sarajevo, Glavna podružnica Bihać obvezana je podnositeljima zahtjeva isplatiti 54.469,42 njemačkih maraka (DEM), 19.257,25 švicarskih franaka, 81.12 francuskih franaka, 60.120,49 austrijskih šilinga, 185.61 kanadskih dolara, 231.86 američkih dolara, 163.39 nizozemskih guldena i 22.217,60 talijanskih lira, uz zatezne kamate na navedene iznose po stopi koja se u mjestu ispunjenja plaća na devizne štedne uloge u stranoj valuti po viđenju, i to u valuti glavnice počevši od 1. siječnja 1992. pa do konačne isplate, kao i sudske troškove u iznosu od 1.940 njemačkih maraka. Presuda je postala pravomoćna dana 12. lipnja 1994.

8. Dana 9. travnja 1997. Općinski sud u Bihaću donio je rješenje o izvršenju. Ovršni je postupak odgađan tijekom razdoblja od 12. siječnja 1998. do 12. rujna 2001. godine.

9. U međuvremenu, dana 28. studenoga 1997. tražbina podnositelja zahtjeva utvrđena presudom postala je javni dug u skladu sa Zakonom o utvrđivanju i realizaciji tražbina građana u postupku privatizacije (Zakon o tražbinama građana) iz 1997.

10. Dana 6. travnja 2005. Povjerenstvo za ljudska prava pri Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (Povjerenstvo za ljudska prava) utvrdilo je kršenje članka 6. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju, zbog propusta domaćih sudova da izvrše presudu od 3. prosinca 1993. Povjerenstvo je naložilo Federaciji Bosne i Hercegovine da osigura potpunu provedbu predmetne presude u roku od dva mjeseca, da isplati iznos koji je jednak iznosu od 255 eura, na ime nematerijalne štete u roku od tri mjeseca, te da isplati zatezne kamate nakon isteka navedenog vremenskog roka uz godišnju kamatu od 10%.

11. Dana 28. listopada 2005. podnositeljima zahtjeva isplaćena je naknada koju je odredilo Povjerenstvo za ljudska prava.

12. Presuda od 3. prosinca 1993. u potpunosti je izvršena 5. lipnja 2007. (podnositeljima zahtjeva isplaćen je glavni dug, zatezne kamate i sudski troškovi u iznosima određenim u presudi).

II. MJERODAVNO PRAVO I PRAKSA

13. Kao mjerodavno pravo i praksu pogledati odluku o dopustivosti *Jeličić*, gore navedena; *Suljagić protiv Bosne i Hercegovine*, odluka br. 27912/02 od 20. lipnja 2006; presuda *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, ECHR 2006- ...; *Pejaković i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, br. 337/04, 36022/04 i 45219/04 od 18. prosinca 2007.

PRAVO

14. Podnositelji zahtjeva žalili su se zbog neprovođenja konačne i provedbene presude donesene u njihovu korist. Oni su se pozivali na članak 6. Konvencije i članak 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

U mjerodavnom dijelu članka 6. propisano je:

„Pri utvrđivanju građanskih prava i obveza ..., svatko ima pravo na pravedno suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim, zakonom ustanovljenim sudom.“

Članak 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju glasi:

„Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na nesmetano uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnoga prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utječu na pravo države na primjenu takvih zakona koje smatra potrebnima da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.“

I. DOPUSTIVOST

15. Vlada je tvrdila kako podnositelji zahtjeva više ne mogu isticati da su žrtve u smislu članka 34. Konvencije, pošto je predmetna presuda izvršena i Povjerenstvo za ljudska prava potvrdilo je navodno kršenje i dosudilo naknadu.

16. Podnositelji zahtjeva osporili su da naknada, koju je dosudilo Povjerenstvo za ljudska prava, predstavlja odgovarajuću i dovoljnu pravnu satisfakciju.

17. U skladu s utvrđenom praksom Suda, odluka ili mjera donesena u korist podnositelja zahtjeva, u načelu, nije dovoljna da bi ga lišila statusa „žrtve“, ukoliko domaća tijela nisu priznala kršenje (bar u biti) i pružila pravnu satisfakciju za to (vidjeti odluku o dopustivosti u gore navedenom predmetu *Jeličić*). Nadalje se napominje da pravna satisfakcija koju pružaju domaća tijela mora biti odgovarajuća i dostatna (vidjeti *Višnjevac protiv Bosne i Hercegovine*, odluka br. 2333/04, 24. listopada 2006).

Kako je Sud već utvrdio u predmetima koji se odnose na dužinu postupka, jedna od značajki odgovarajuće pravne satisfakcije, koja može dovesti do prekida statusa žrtve, odnosi se na dosuđeni iznos kao ishod korištenja domaćeg pravnog lijeka (vidjeti *Cocchiarella protiv Italije*, [GC], br. 64886/01, § 93, ECHR 2006-..., ili *Scordino protiv Italije* (br. 1) [GC], br. 36813/97, § 202, ECHR 2006-...). Pošto se ovršni postupak smatra sastavnim dijelom „sudskog postupka“ u svrhu članka 6. Konvencije (vidjeti noviju odluku *Wasserman protiv Rusije* (br. 2), br. 21071/05, § 51, od 10. travnja 2008), načela usvojena u vezi s predmetom koja se odnose na dužinu postupka mogu se isto tako primijeniti u situaciji kada se podnositelj zahtjeva žali na odugovlačenje izvršenja konačne i provedbene presude u njegovu korist (kao u predmetnome slučaju).

18. U predmetnome slučaju Sud zapaža da je u vrijeme donošenja odluke Povjerenstva za ljudska prava ovršni postupak trajao dulje od dvije godine i osam mjeseci nakon što je Bosna i Hercegovina ratificirala Konvenciju. Pravedna naknada koju je dosudilo Povjerenstvo za ljudska prava nije u prihvatljivom omjeru s onim što bi Sud mogao dosuditi prema članku 41. Konvencije za isto razdoblje (kako je opisano u presudi *Jeličić*, citiranoj gore u tekstu). Pravedna naknada se, stoga, ne

može smatrati odgovarajućom u okolnostima ovoga slučaja (vidjeti, analogijom, načela utvrđena u presudi *Cocchiarella*, gore citirano, §§ 65-107, ili *Scordino*, gore citirano, §§ 173-216). Nadalje, ovršni postupak trajao je dulje od dvije godine nakon što je Povjerenstvo za ljudska prava donijelo odluku.

Prema tome, prigovor Vlade mora biti odbijen.

19. Sud smatra da zahtjev nije očigledno neosnovan u smislu članka 35. stavak 3. Konvencije. Sud dalje zapaža da zahtjev nije nedopustiv po bilo kojoj drugoj osnovi. Prema tome, zahtjev se mora proglasiti dopustivim. U skladu sa svojom odlukom da primijeni članak 29. stavak 3. Konvencije (vidi paragraf 3. gore), Sud će odmah razmatrati i osnovanost ovoga predmeta.

II. NAVODNO KRŠENJE ČLANKA 6. § 1. KONVENCIJE I ČLANKA 1. PROTOKOLA BR. 1. UZ KONVENCIJU

20. Sud zapaža da je predmetni slučaj skoro istovjetan slučaju *Jeličić* (gore navedena) i *Pejaković i drugi* (gore navedena), u kojima je Sud ustanovio kršenje članka 6. Konvencije, kao i kršenje članka 1. Protokola br.1 uz Konvenciju. Imajući u vidu dužinu vremena u kojem presuda u predmetnom slučaju nije provedena (gotovo pet godina nakon dana ratifikacije Konvencije), i pošto je razmotrio sve mjerodavne okolnosti, Sud smatra da nema nikakvog razloga da odstupa od svoje ranije sudske prakse.

Prema tome, postoji kršenje članka 6. Konvencije i članka 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

21. Člankom 41. Konvencije propisuje se:

„Kada Sud utvrdi kršenje Konvencije ili protokola uz nju, a unutarnje pravo visoke stranke ugovornice u pitanju omogućuje samo djelomičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravednu naknadu oštećenjima stranci.“

A. Odšteta

22. Podnositelji zahtjeva postavili su zahtjev za naknadu nematerijalne štete u iznosu od 5.000 eura pojedinačno.

23. Vlada je tvrdila da su traženi iznosi previsoki.

24. Sud smatra da su podnositelji zahtjeva očigledno pretrpjeli izvjestan nematerijalni gubitak kao posljedicu kršenja Konvencije, koje je utvrđeno u predmetnom slučaju, a za što podnositelji zahtjeva moraju biti oštećeni. Imajući u vidu dosuđene iznose u sličnim slučajevima (vidjeti *Jeličić*, gore navedena, i *Pejaković i drugi*, gore navedena), kao i ranije dosuđenu naknadu podnositeljima zahtjeva (vidjeti točku 8. gore u tekstu), i temeljeći svoju ocjenu na pravednoj osnovi, kako je to naloženo člankom 41. Konvencije, Sud dosuđuje podnositeljima

zahtjeva ukupan iznos od 1.300 eura plus svi porezi koji mogu biti određeni na ovaj iznos.

B. Troškovi i izdaci

25. Podnositelji zahtjeva nisu tražili naknadu na ime troškova i izdataka.

C. Zatezne kamate

26. Sud smatra primjerenim da se zatezne kamate temelje na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za 3% (tri posto).

IZ NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* zahtjev dopustivim;
2. *Presuđuje* da postoji kršenje članka 6. Konvencije;
3. *Presuđuje* da postoji kršenje članka 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;
4. *Presuđuje*
 - (a) da tužena država, u roku od tri mjeseca od dana kada je ova presuda postala konačna u skladu s člankom 44. stavak 2. Konvencije, isplati podnositeljima zahtjeva ukupan iznos od 1.300 eura (tisućitristo eura) na ime nematerijalne štete, preračunat u konvertibilne marke po stopi koja se primjenjuje na dan isplate, plus sve poreze koji mogu biti obračunati na gore navedeni iznos;
 - (b) da će se nakon isteka razdoblja od tri mjeseca do konačne isplate plaćati kamata po viđenju na navedeni iznos po stopi jednakoj najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke za razdoblje neizmirenja, uvećane za 3% (tri posto);
5. *Odbija* preostali dio zahtjeva podnositelja za pravednu naknadu.

Sačinjeno na engleskom jeziku i objavljeno u pisanom obliku dana 9. prosinca 2008. godine, u skladu s pravilom 77. stavci 2. i 3. Pravila Suda.

Lawrence Early
Registar

Nicolas Bratza
Predsjednik